

DLACZEGO WARTO POMYŚLEĆ O PRÓBOBRANIU GLEBY I PLANIE NAWOŻENIA?

Obowiązek opracowania planu nawożenia nakłada Ustawa o nawozach i nawożeniu /Dziennik Ustaw 89/2000/ oraz ustawa nowelizująca Ustawę o nawozach i nawożeniu z dnia 02 kwietnia 2004 roku / Dziennik Ustaw 91/2004/.

W myśl Ustawy obowiązek opracowania planu nawożenia mają podmioty, które:
prowadzą chów, hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub świń powyżej 2 000 stanowisk o wadze ponad 30 kg, albo 750 stanowisk dla macior,
nabywcy nieprzetworzonych nawozów naturalnych.

Oprócz jednostek zobowiązanych obligatoryjnie do opracowania planu nawożenia wskazane jest, aby sporządzali go również pozostali producenci rolni.

Dobrze sporządzony plan nawożenia pozwoli oszczędnie gospodarować jednymi z najdroższych środków produkcji, jakimi są nawozy mineralne oraz zapobiegać skażeniu środowisku naturalnemu.

Prawidłowo opracowany plan obejmuje rozdział nawozów naturalnych i mineralnych pod poszczególne rośliny i pola w gospodarstwie rolnym z uwzględnieniem ich dawek i terminów stosowania, a także zakwaszenia i zasobności gleb w składniki pokarmowe -makro- i mikroelementy.

Jednym z najważniejszych celów planu nawożenia jest oszacowanie i maksymalne wykorzystanie składników nawozowych, które dostępne są w gospodarstwie. Dotyczy to nie tylko wyceny wartości nawozowej gnojówki, gnojownicy, obornika, liści buraczanych czy słomy, ale uwzględnieniu w nawożeniu także przychodu azotu z roślin motylkowych uprawianych w gospodarstwie, z opadów atmosferycznych czy też składników będących efektem następczego działania nawozów.

W planie nawozowym można wyróżnić dwa podstawowe aspekty:

- aspekt rolniczy – polega na zwiększonej efektywności nawożenia realizowanego poprzez pełne wykorzystanie składników nawozowych dostępnych w gospodarstwie. Pozwala także na bieżąco śledzić stan odczynu i zasobności gleby oraz poprzez precyzyjne nawożenie uzyskać plony o określonych parametrach jakościowych. Element jakości nabiera coraz większego znaczenia w obecnej sytuacji, kiedy rolnik w coraz większym stopniu musi być nastawiony na spełnienie norm i wymogów jakościowych narzucanych przez rynek.
- aspekt ochrony środowiska – związany jest przede wszystkim z racjonalnym nawożeniem i niedopuszczeniem do skażenia środowiska składnikami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Zgodnie z ustawą o nawozach i nawożeniu, kodeksem dobrej praktyki rolniczej i dyrektywą azotanową ilość azotu zastosowana przez gospodarstwo w nawozach naturalnych nie może przekroczyć 170 kg/ha/rok.

Szacuje się, że rocznie z terenu Polski do Bałtyku odprowadzane jest około 100-120 tys. ton azotu ogólnego i około 4 700-5 500 tys. ton fosforu, które pochodzą z zanieczyszczeń obszarowych i punktowych na terenach użytkowanych rolniczo. Aspekt ten jest istotny w gospodarstwach z produkcją zwierzęcą, które 70% gnojówki i gnojownicy zobowiązane są zagospodarować na użytkach rolnych będących ich własnością.

Plan nawozowy związany jest ściśle z całym gospodarstwem i aby był realny, powinien być sporządzany każdego roku z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem i uwzględniać plany odnośnie struktury zasiewów i kierunki rozwoju produkcji zwierzęcej.

W ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy kupna-sprzedazy nabywca nieprzetworzonego nawozu naturalnego zobowiązany jest opracować plan nawożenia.

Producent rolny /podmiot/, aby mógł prawidłowo opracować plan nawożenia, musi spełnić kilka niezbędnych warunków:

- posiadać aktualne wyniki badań odczynu i zasobności gleby w składniki mineralne uzyskane w laboratorium Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej,
- posiadać aktualne wyniki badań nawozów naturalnych, którymi dysponuje, uzyskanymi w laboratorium OSChR,
- posiadać informację o zawartości składników w nawozach organicznych lub organiczno-mineralnych stosowanych w gospodarstwie,
- dysponować dokumentem informującym o powierzchni użytków rolnych przewidzianych do nawożenia /aktualny nakaz płatniczy podatku/, powierzchni działek i ich oznakowaniu,
- posiadać informację o gatunkach roślin uprawnych i oczekiwanych plonach.

Podmioty zobowiązane ustawowo do opracowania planu nawożenia mają obowiązek przedłożyć go w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, która na mocy znowelizowanej ustawy o nawozach i nawożeniu / Dz. U. 91/2004/ wydaje opinię.

W trakcie opracowania opinii sprawdza się, czy:

- ilość azotu zastosowana w nawozach naturalnych nie przekracza 170 kg N/ha/rok,
- dawki składników nawozowych ujętych w planie nie są wyższe od określonych w zaleceniach stosowanych przez OSChR.

W przypadku, gdy przyjęte w planie plony są wyższe od określonych w zaleceniach IUNG lub niektóre gatunki roślin nie są w nich ujęte, możliwe jest określenie dawki składników nawozowych na podstawie ich pobrania z plonem rośliny uprawnej po uwzględnieniu stanu ich żyzności gleby.

Obowiązek opracowania planu nawożenia na 5 lat mają również płatnicy, którzy w ramach programu rolno-środowiskowego składają wnioski o przyznanie płatności z tytułu realizacji przedsięwzięć rolno-środowiskowych dla pakietu rolnictwo zrównoważone /Rozporządzenie Rady Min. z 20 lipca 2004 roku w sprawie przedsięwzięć rolno-środowiskowych Dz. U. 174/2004 poz. 1809/.

Plan nawożenia to dokument, który może przyczynić się do zminimalizowania kosztów nawożenia oraz przynieść wymierne korzyści środowisku naturalnemu. Ponieważ aktualne badania gleby są podstawowym elementem niezbędnym przy opracowaniu planu nawożenia, przypomina się wszystkim zainteresowanym, że można je wykonać w laboratoriach stacji chemiczno-rolniczych.